

Farmacéuticos

Consejo General de Colegios Farmacéuticos de España

Código de

Deontología

da profesión farmacéutica

Edita:

Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos
C/ Villanueva, 11, 3ª planta. 28001 Madrid

congral@redfarma.org

www.farmaceuticos.com

Versión orixinal aprobada pola Asemblea Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos o 7 de marzo de 2018. Modificado pola Asemblea Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos o 13 de decembro de 2023

© Copyright dos textos orixinais: Consello Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos, 2023. Reservados todos os dereitos. Ningunha parte desta publicación pode ser reproducida nin transmitida en ningunha forma ou medio algún, electrónico ou mecánico, incluíndo fotocopias, gravacións ou calquera sistema de produción, sen a autorización por escrito dos titulares do copyright.

Contido

Definición e ámbito de aplicación	5
Artigo 1. Definición.....	5
Artigo 2. Ámbito de aplicación	5
Artigo 3. Consecuencias do seu incumprimento	5
Principios xerais do exercicio profesional	6
Artigo 4. Principios xerais da actuación profesional.....	6
Artigo 5. Principios xerais de compromiso coa sociedade	6
Artigo 6. Principios xerais de actuación co paciente	6
Artigo 7. Principios xerais de colaboración	7
Artigo 8. Principios xerais de capacidade, competencia e actualización de coñecementos	7
Da actuación responsable e independente do farmacéutico	8
Artigo 9. Exercicio profesional conforme á legalidade	8
Artigo 10. Capacidade para o exercicio profesional	8
Artigo 11. Actualización dos coñecementos profesionais e formación continuada	9
Artigo 12. Compromiso coa evidencia científica e a calidade técnica.....	9
Artigo 13. Independencia do criterio profesional	9
Artigo 14. Responsabilidade por danos causados no exercicio da profesión.....	10
Das relacións do farmacéutico co paciente/usuario	10
Artigo 15. Prioridade do dereito á saúde e calidade de vida dos pacientes.....	10
Artigo 16. Consentimento e liberdade de elección do paciente.....	11
Artigo 17. Respecto á dignidade do paciente e principio de non discriminación.....	11
Artigo 18. Dereito á información do paciente ou usuario	11
Artigo 19. Dereito á intimidade do paciente ou usuario	12
Artigo 20. O secreto profesional.....	12
Da calidade na dispensación e outros servizos profesionais	12
Artigo 21. O dereito das persoas para obter os medicamentos.....	12
Artigo 22. A adecuada dispensación de medicamentos e doutros produtos do ámbito de actuación do farmacéutico.....	13
Artigo 23. Servizos profesionais ofrecidos aos pacientes	13
Artigo 24. Historial farmacoterapéutico e outra documentación clínica	14
Da comunicación e o uso das novas tecnoloxías aplicadas no exercicio profesional	14
Artigo 25. Actuacións profesionais a distancia ou por medios telemáticos	14
Artigo 26. Criterio profesional nos medios de comunicación e internet	15

Artigo 27. Uso adecuado da receita electrónica	15
Das relacións entre os farmacéuticos e dos farmacéuticos con outros profesionais sanitarios	16
Artigo 28. Práctica colaborativa con outros profesionais sanitarios.....	16
Artigo 29. Sobre a relación entre farmacéuticos	16
Artigo 30. Traballo en equipo	16
Artigo 31. Competencia desleal.....	17
Das relacións coa sociedade e as administracións públicas	17
Artigo 32. Promoción da saúde e prevención da enfermidade da poboación	17
Artigo 33. Vixilancia da Saúde Pública.....	18
Artigo 34. Compromiso ético profesional coa calidade na regulación	18
Artigo 35. Loita contra a dopaxe no deporte	18
Das relacións co medioambiente e a sustentabilidade	19
Artigo 36. Protección do medioambiente	19
Das relacións na organización farmacéutica colexial	19
Artigo 37. Relacións do farmacéutico coa organización farmacéutica colexial	19
Artigo 38. Obrigacións deontolóxicas da organización farmacéutica colexial	20
Artigo 39. Relacións entre as distintas corporacións integradas na organización farmacéutica colexial.....	20
Artigo 40. Deberes deontolóxicos dos farmacéuticos que ostenten cargos directivos nos órganos de goberno da organización farmacéutica colexial.....	21
Das relacións coas institucións, centros ou establecementos onde se desempeña a profesión	22
Artigo 41. Deberes do farmacéutico con responsabilidade na xestión de institucións, centros ou establecementos sanitarios	22
Artigo 42. Deberes do farmacéutico en relación coas institucións, centros ou establecementos onde exerce a súa profesión cando non é o responsable da xestión dos mesmos.....	22
Da publicidade	23
Artigo 43. Publicidade dos medicamentos, produtos sanitarios e outros produtos ..	23
Artigo 44. Publicidade dos servizos profesionais	24
Artigo 45. Publicidade de centros ou establecementos sanitarios.....	24
Da obxección de conciencia	24
Artigo 46. Obxección de conciencia do farmacéutico	24
Artigo 47. Exercicio da obxección de conciencia	24
Da investigación e as publicacións profesionais	25
Artigo 48. Principios reitores da actividade investigadora.....	25
Artigo 49. Control na investigación sobre seres humanos	25

Artigo 50. Control na investigación en animais.	26
Artigo 51. Divulgación da actividade investigadora e publicacións profesionais.....	26
Da docencia	27
Artigo 52. Formación universitaria	27
Artigo 53. Prácticas tuteladas.....	27
Artigo 54. Formación especializada	28

PREÁMBULO

A lexislación atribúe aos colexios profesionais, entre outras, a función de ordenar no ámbito da súa competencia a actividade profesional dos colexiados, velando pola dignidade e ética profesional e polo respecto debido aos dereitos das persoas.

En liña co anterior, o Consello Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos considera necesario que exista un marco deontolóxico para o exercicio profesional que os farmacéuticos deben ter presente na súa actuación, de acordo a uns principios éticos profesionais, e tendo en conta as consecuencias que esta pode ocasionar na saúde das persoas. Todo iso, co fin de orientar eticamente o seu labor profesional para o logro do mellor servizo á sociedade.

O obxectivo deste Código é complementar a normativa legal para garantir a calidade na atención e o mantemento dos principios éticos profesionais que a sociedade demanda á profesión farmacéutica, recollendo o compromiso desta profesión coa mellora da saúde e a calidade de vida das persoas, animais e medioambiente e a súa vocación de servizo á sociedade, adaptando as normas deontolóxicas da profesión farmacéutica á nova realidade legal e social.

A redacción deste Código tivo en conta a natureza diversa das diferentes modalidades da profesión farmacéutica, establecendo regras e preceptos que poidan orientar a todos os farmacéuticos, calquera que sexa a modalidade do seu exercicio, todo iso baixo o enfoque “One Health”, o cal propón unha abordaxe conxunta e global entre a saúde humana, a saúde animal e o medioambiente, para previr de maneira unificada as ameazas que poñen en risco a saúde e o ecosistema no seu conxunto.

Así mesmo, ao ser este Código de obrigado cumprimento para os farmacéuticos, elaborouse co obxectivo de codificar só aquelas regras e preceptos que poidan ser asumidos por todos os farmacéuticos, con garantía de protexer a diversidade de posturas que lexitimamente os farmacéuticos poden adoptar ante os dilemas éticos que se suscitan no exercicio desta profesión que co tempo evoluciona e asume novos retos, sen quebrantar a conciencia individual e conviccións persoais de ningún.

Este texto é susceptible de ser ampliado e desenvolvido para os farmacéuticos das diferentes modalidades profesionais e nos distintos niveis territoriais da organización farmacéutica colexial, con absoluto respecto ás súas competencias para ordenar o exercicio profesional nos ámbitos territoriais que lles son propios, respectando os principios básicos neste Código recolleitos.

O Código consta dun Preámbulo e 54 artigos distribuídos en catorce capítulos, nos que sucesivamente se trata a definición e ámbito de aplicación, os principios xerais do exercicio profesional, a actuación responsable e independente do farmacéutico, as relacións do farmacéutico co paciente/usuario, a calidade na dispensación e outros servizos profesionais, a comunicación e o uso das novas tecnoloxías aplicadas no exercicio profesional, as relacións entre os farmacéuticos e dos farmacéuticos con outros profesionais sanitarios, as relacións coa sociedade e as administracións públicas, as relacións na organización farmacéutica colexial, as relacións coas institucións, centros ou establecementos onde se desempeña a profesión, as relacións co medioambiente e a

sustentabilidade, a publicidade, a obxección de conciencia, a investigación e publicacións profesionais e a docencia.

Este Código recolle os principios e regras éticas que han de inspirar e guiar a conduta e actuacións profesionais dos farmacéuticos.

CAPÍTULO I.

Definición e ámbito de aplicación

Artigo 1. Definicións

1. A Deontoloxía Farmacéutica é o conxunto de principios e regras éticas que han de inspirar a conduta e guiar as actuacións profesionais dos farmacéuticos.
2. O Código de Deontoloxía da Profesión Farmacéutica aprobado polo Consello Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos contén os principios e regras básicos inherentes á ética profesional no desenvolvemento da súa actividade.

Artigo 2. Ámbito de aplicación

1. As disposicións recollidas neste Código obrigan a todos os farmacéuticos establecidos en España no exercicio da profesión, calquera que sexa a modalidade en que a practiquen, e sen prexuízo da existencia doutras normas deontolóxicas aprobadas no ámbito dos Colexios Oficiais de Farmacéuticos.
2. Tamén serán de aplicación para os farmacéuticos establecidos no ámbito doutro Estado membro da Unión Europea cando exerzan a profesión de forma temporal ou ocasional en España.
3. As actuacións que desenvolvan as Sociedades Profesionais atópanse sometidas ao cumprimento deste Código, de maneira que a Sociedade responderá deontoloxicamente das accións realizadas por un farmacéutico que exerza a súa actividade a través da mesma, sen prexuízo da responsabilidade profesional que devandito farmacéutico contraia a título individual.
4. Así mesmo, o conxunto de corporacións colexiais integradas na organización farmacéutica colexial deberá observar nas súas actuacións as disposicións contidas neste Código.

Artigo 3. Consecuencias do seu incumprimento

O incumprimento das obrigacións contidas neste Código constitúe unha falta deontolóxica susceptible de ser corrixida de acordo aos procedementos e normas disciplinarias establecidas nos respectivos Estatutos dos diferentes Colexios Oficiais de Farmacéuticos, dos Consellos Autonómicos de Colexios Oficiais e do Consello Xeral de Colexios Oficiais de Farmacéuticos.

CAPÍTULO II.

Principios xerais do exercicio profesional

Artigo 4. Principios xerais da actuación profesional

1. No exercicio da súa profesión, o farmacéutico terá como obxectivo o servizo á sociedade e a mellora da saúde e a calidade de vida do paciente, e guiarase pola ética e deontoloxía.
2. O farmacéutico ten o deber de cumprir rigorosamente a legalidade vixente e de respectar as disposicións deste Código, adoptando un comportamento ético en todas as actuacións profesionais que leve a cabo.
3. O farmacéutico absterase de levar a cabo calquera actividade cuxos intereses poidan entrar en conflito coas súas obrigacións deontolóxicas ou comprometer a súa independencia.

Artigo 5. Principios xerais de compromiso coa sociedade

1. O farmacéutico considerará prioritaria a mellora e o coidado da Saúde Pública, desde un punto de vista integral que inclúa a humana, a animal e a ambiental, antepoñendo este obxectivo aos seus lexítimos intereses particulares.
2. O farmacéutico exercerá a súa profesión procurando ser fiel á función sanitaria que desempeña, adaptándoa aos avances da ciencia farmacéutica en beneficio da poboación á que asiste.
3. O farmacéutico contribuirá ao uso eficiente dos recursos humanos, tecnolóxicos, terapéuticos e económicos no exercicio da súa profesión, e moi especialmente no que concierne ao uso dos mesmos cando estean sometidos ao réxime de financiamento público.
4. O farmacéutico contribuirá, na medida das súas posibilidades, ao bo funcionamento do sistema sanitario e ao mantemento dos principios éticos no mesmo.
5. O farmacéutico velará pola sustentabilidade ambiental no exercicio da súa profesión, facendo un uso responsable dos recursos, unha óptima xestión dos residuos e xerando coa súa actividade o menor impacto posible no medioambiente.

Artigo 6. Principios xerais de actuación co paciente

1. O farmacéutico exercerá a súa profesión de modo que respecte a dignidade e contribúa ao benestar e á saúde dos pacientes e evitará cantas accións poñan en dúbida eses principios fundamentais.

2. O farmacéutico absterase de participar en calquera tipo de actuación contraria á legalidade na que os seus coñecementos e habilidades sexan postas ao servizo de actos que atenten contra a vida, a dignidade da persoa ou os Dereitos Humanos, sen prexuízo do disposto sobre o dereito á obxección de conciencia no Capítulo XII do presente Código.
3. O farmacéutico ten o deber de atender a todos os pacientes/usuarios coa mesma dilixencia e solicitude, sen que opere discriminación algunha por razón de raza, sexo, idade, relixión, nacionalidade, opinión política ou condición social.
4. O secreto profesional é inherente ao exercicio da profesión farmacéutica e o farmacéutico está obrigado a salvagardar a intimidade do paciente/usuario.
5. O farmacéutico extremará o cumprimento dos deberes deontolóxicos e o compromiso coa súa profesión nas situacións de catástrofe, epidemia ou calquera outra situación de emerxencia sanitaria.

Artigo 7. Principios xerais de colaboración

1. O farmacéutico colaborará con outros farmacéuticos e co resto de profesionais sanitarios para contribuír á mellora da saúde da poboación e á mellor atención sanitaria de cada paciente, nos termos previstos na lexislación vixente.
2. O farmacéutico colaborará coas administracións competentes en materia de sanidade e benestar social para facer efectivo o dereito á saúde das persoas.
3. O farmacéutico colaborará coa organización farmacéutica colexial para que esta poida levar a cabo os fins esenciais e funcións que ten encomendados.

Artigo 8. Principios xerais de capacidade, competencia e actualización de coñecementos

1. O farmacéutico deberá manter e actualizar os seus coñecementos científicos, técnicos e legais nos que ten baseada a súa competencia profesional para garantir o desempeño das súas actuacións profesionais cos adecuados niveis de calidade.
2. O farmacéutico deberá levar a cabo a súa actividade profesional con honestidade, rigor, dilixencia e responsabilidade, e absterase de realizar actuacións profesionais para as que non estea debidamente capacitado ou sexan alleas ás competencias profesionais para as que lle faculta a súa titulación, conforme á lexislación vixente.

CAPÍTULO III.

Da actuación responsable e independente do farmacéutico

Artigo 9. Exercicio profesional conforme á legalidade

1. A profesión farmacéutica, como profesión sanitaria, titulada e regulada, require para o exercicio da mesma en calquera das súas modalidades cumprir os requisitos previstos no ordenamento xurídico vixente.
2. O farmacéutico velará por que todas as súas actuacións profesionais realícense con pleno respecto ás leis e demais disposicións reguladoras da profesión e, dentro do previsto por estas, ás da libre competencia e ás de medioambiente.
3. O farmacéutico deberá coñecer as incompatibilidades establecidas pola lexislación vixente que afectan á actividade ou modalidade profesional que exerce ou desexa exercer.
4. O farmacéutico non debe facilitar, encubrir ou amparar o exercicio ilegal da profesión, comunicando dita circunstancia, cando a coñeza, á organización farmacéutica colexial e/o ás autoridades sanitarias competentes.
5. O farmacéutico debe respectar o ámbito das competencias específicas dos seus colaboradores, sen que iso exímalle da súa responsabilidade propia, conforme á legalidade vixente.

Artigo 10. Capacidade para o exercicio profesional

1. A capacidade profesional do farmacéutico fundaméntase na súa titulación, os seus coñecementos e a súa experiencia, polo que estes deben ser adecuados para desenvolver as tarefas que cada farmacéutico execute no seu traballo.
2. No caso de que o farmacéutico advirta que, por razóns de idade, enfermidade, efectos do uso dalgunha substancia ou calquera outra causa, poidan verse mermadas as súas aptitudes físicas ou psíquicas que comprometan a súa capacidade profesional, deberá suspender ou modificar a súa actividade profesional ata que, no seu caso, cesen as causas que a motivaron.
3. Se as circunstancias descritas no apartado anterior non fosen advertidas polo farmacéutico que as sofre, e si o fosen por outro compañeiro, este procurará comunicarllo e, en caso necesario, poderá poñelo en coñecemento do Colexio de Farmacéuticos competente, en beneficio do interese dos pacientes e usuarios.

Artigo 11. Actualización dos coñecementos profesionais e formación continuada

1. Para un correcto desenvolvemento da súa actividade profesional, constitúe un deber ético, un dereito e unha responsabilidade ineludible do farmacéutico a actualización da súa formación e coñecementos profesionais ao longo da súa vida profesional activa.
2. A organización farmacéutica colexial debe promover e facilitar o acceso dos farmacéuticos á formación continuada.

Artigo 12. Compromiso coa evidencia científica e a calidade técnica

1. O farmacéutico ten un compromiso coa evidencia científica. En todo caso, deberá absterse de ofrecer produtos e/o servizos ilusorios que se propoñan como eficaces.
2. Cando o farmacéutico proporcione consello profesional, este debe basearse sempre en criterios profesionais, adecuados ao coñecemento científico vixente, evitando calquera consideración que non sexa o lexítimo interese do paciente.
3. O farmacéutico debe coñecer os protocolos de práctica clínica e asistencial, baseados na evidencia científica e os medios dispoñibles, que lle sexan de aplicación no seu ámbito de actuación profesional.
4. O farmacéutico ha de proporcionar unha información veraz, científica e avaliada dos medicamentos, produtos sanitarios e aquel outros produtos comprendidos dentro do seu ámbito de actuación, debendo dita información ser sempre adecuada á legalidade vixente e aos coñecementos científicos do momento.
5. O farmacéutico debe prestar un especial coidado e evitar a promoción e uso de produtos que non se axusten ás regulamentacións técnico-sanitarias e a promoción daqueles prohibidos pola lexislación que regula os produtos de pretendida finalidade sanitaria.

Artigo 13. Independencia do criterio profesional

1. O farmacéutico debe desempeñar a súa actividade profesional con plena autonomía técnica e científica, sen máis limitacións que as establecidas polo ordenamento xurídico vixente e os principios deontolóxicos de aplicación, rexeitando calquera traba ou impedimento á súa independencia profesional e sen coaccións.
2. O farmacéutico procurará realizar a súa actividade en termos de máxima imparcialidade cando se atope ante intereses persoais ou institucionais contrapostos. No caso de que, por obrigação legal ou pola natureza xurídica da relación en virtude da cal se exerce a profesión, o farmacéutico vívese forzado a actuar conforme a criterios profesionais diferentes dos seus, poderá facelo constar por escrito, e dar traslado do devandito escrito ao colexio, con salvagarda en todo caso do segredo profesional e sen menoscabo da eficacia da súa actuación.
3. O farmacéutico debe garantir a independencia das súas actuacións en relación coa dispensación de medicamentos polo que se absterá de aceptar incentivos

económicos por parte de quen teña intereses na produción, fabricación ou comercialización dos mesmos, salvo os permitidos pola lexislación vixente.

Artigo 14. Responsabilidade por danos causados no exercicio da profesión

1. A actuación do farmacéutico está baseada na súa formación, a súa experiencia e a responsabilidade que lle corresponde como profesional, polo que asumirá as consecuencias negativas das súas actuacións profesionais que lexitimamente lle correspondan, ofrecendo, no seu caso, ao interesado unha explicación veraz, clara, honrada, e adecuada á situación.
2. Todo farmacéutico debe dispoñer da adecuada cobertura da responsabilidade das súas actuacións profesionais para cubrir as indemnizacións que, no seu caso, poidan derivar dun eventual dano causado ás persoas con ocasión da prestación dos seus servizos profesionais.
3. O farmacéutico responde persoalmente os danos que cause no exercicio da súa profesión como propietario e titular dunha oficina de farmacia.

CAPÍTULO IV.

Das relacións do farmacéutico co paciente/usuario

Artigo 15. Prioridade do dereito á saúde e calidade de vida dos pacientes

1. É responsabilidade do farmacéutico contribuír coa súa actuación á mellora da saúde e calidade de vida do paciente, promovendo o seu dereito á prevención da enfermidade e a tratamentos terapéuticos eficaces e seguros, antepoñendo dita responsabilidade a calquera outra consideración e interese lexítimo, incluídos os seus propios intereses persoais, profesionais ou económicos.
2. O farmacéutico atenderá coa máxima dilixencia, rigor e prudencia as necesidades dos pacientes dentro do seu ámbito competencial, e baixo ningunha circunstancia prexudicará intencionadamente ao paciente.
3. As diferenzas de opinión e queixas dos pacientes non deben afectar negativamente á calidade da asistencia que se lles preste.

Artigo 16. Consentimento e liberdade de elección do paciente

1. Toda actuación no ámbito da saúde que teña como destinatario un paciente ou usuario require do consentimento informado, libre e voluntario deste. O farmacéutico deberá respectar a súa decisión, nos termos establecidos na lexislación.
2. O farmacéutico deberá respectar en todo momento a liberdade do paciente de elixir o centro ou establecemento sanitario, sen que por iso poida este sufrir menoscabo algún na calidade da atención que se lle preste.

Artigo 17. Respecto á dignidade do paciente e principio de non discriminación

1. O farmacéutico debe respectar a dignidade das persoas ás que atende e a autonomía da súa vontade, preservando a súa intimidade.
2. O farmacéutico deberá asegurarse ou, no seu caso, propoñer aos responsables das instalacións nas que presta a súa asistencia aos pacientes, de que estas son adecuadas para garantir o respecto e dignidade que os pacientes merecen e que contan cos medios técnicos necesarios para levala a cabo de forma correcta.
3. O farmacéutico establecerá co paciente/usuario unha comunicación que humanice e facilite o acto profesional, dedicando o tempo suficiente e adecuado para iso.
4. O farmacéutico deberá coidar a súa actitude, linguaxe, formas, imaxe e, en xeral, a súa conduta para favorecer a mellor atención aos pacientes/usuarios.
5. O farmacéutico desempeñará a súa actividade profesional sen discriminación algunha por razón de idade, sexo, raza, relixión, ideoloxía, nacionalidade ou calquera outra diferenza, debendo respectar as conviccións morais e relixiosas dos pacientes/usuarios, absténdose de impoñerlles as propias, asesorando unicamente conforme a criterios estritamente profesionais e atendendo a todos coa mesma dilixencia e solicitude.

Artigo 18. Dereito á información do paciente ou usuario

1. O farmacéutico deberá proporcionar a información ao paciente/usuario de maneira obxectiva, actualizada, sinxela e adecuada ás posibilidades de comprensión da persoa á que atende, debendo ademais facelo por escrito se así llo solicitan.
2. Os pacientes e usuarios teñen o dereito de coñecer a identidade e cualificación do profesional que os atende.
3. O farmacéutico debe preservar o dereito dos pacientes e usuarios a que se respecte a súa vontade de non ser informados.

Artigo 19. Dereito á intimidade do paciente ou usuario

1. O farmacéutico, no exercicio da profesión, mostrará un respecto escrupuloso polo dereito á intimidade dos pacientes/usuarios aos que atende.
2. O farmacéutico unicamente solicitará das persoas ás que atende a información estritamente necesaria para o adecuado desempeño da súa actividade profesional, protexendo e salvagardando a confidencialidade dos seus datos conforme á legalidade vixente.
3. Nos termos previstos na lexislación vixente, non existirá vulneración do dereito á intimidade cando o paciente consciente e voluntariamente permita a presenza dalgún familiar ou persoa de confianza.

Artigo 20. O secreto profesional

1. A información de carácter persoal que o farmacéutico coñeza froito do desempeño do seu exercicio profesional está suxeita ao deber de secreto profesional. O secreto profesional obriga a todos os farmacéuticos en todas as súas actuacións calquera que sexa a súa modalidade de exercicio.
2. O deber de secreto profesional só poderá ser eximido polo consentimento expreso e inequívoco do interesado, por mandato xudicial, ou en cumprimento dos deberes de comunicación ou denuncia ante calquera dos supostos previstos pola lexislación, nas condicións que esta estableza. Excepcionalmente, este deber poderá ser tamén eximido cando estea en perigo a vida ou dereitos fundamentais doutra ou outras persoas que debesen prevalecer fronte ao deber de secreto profesional.
3. O farmacéutico velará por que os seus colaboradores atéñanse estritamente ao deber de secreto profesional.
4. O falecemento do paciente ou usuario non libera ao farmacéutico das obrigacións do segredo profesional.

CAPÍTULO V.

Da calidade na dispensación e outros servizos profesionais

Artigo 21. O dereito das persoas para obter os medicamentos

1. As persoas teñen o dereito e os farmacéuticos o deber de que a dispensación dos medicamentos ao público sexa realizada nas condicións legal e regulamentariamente establecidas.

2. O farmacéutico non dispensará un medicamento cando lle xurdan dúbidas razoables sobre a autenticidade ou validez da receita médica presentada por un paciente ou usuario, salvo que poida comprobar a lexitimidade da prescrición. En caso contrario, deberá informar as autoridades sanitarias competentes nos termos previstos na normativa vixente.
3. Para o exercicio do dereito á obxección de conciencia polo farmacéutico, deberá, en todo caso, quedar garantido o dereito das persoas á protección da súa saúde e de acceso aos medicamentos.

Artigo 22. A adecuada dispensación de medicamentos e doutros produtos do ámbito de actuación do farmacéutico

1. O farmacéutico, cando dispense un medicamento ou outros produtos do seu ámbito de actuación, deberá proporcionar á persoa á que llo dispense información sobre o seu uso adecuado e racional, facilitando, no seu caso, información relativa á súa indicación, posoloxía, interaccións, contraindicacións, efectos adversos, conservación ou calquera outra información necesaria para garantir o seu uso en condicións de seguridade e eficacia.
2. A información referida no parágrafo anterior deberá realizarse conforme aos criterios establecidos no artigo 18 deste Código. Ademais, o farmacéutico deberá absterse de promover expectativas terapéuticas inadecuadas.
3. O farmacéutico que dispense medicamentos deberá velar polo seu uso responsable e a prevención do seu abuso.
4. O farmacéutico responsable do establecemento ou servizo farmacéutico velará por que a identidade e cualificación dos outros farmacéuticos e colaboradores que desempeñan a súa actividade no mesmo resulte accesible para os pacientes e usuarios.
5. Os principios deste Código serán aplicables a todas as dispensacións calquera que sexa o medio de prescrición, electrónico ou en formato papel.

Artigo 23. Servizos profesionais ofrecidos aos pacientes

1. O farmacéutico poderá ofrecer aos paciente servizos profesionais para os que lle faculte a súa titulación, sempre que cumpra cos requisitos que estableza a lexislación vixente. Así mesmo, deberá asegurarse de que conta cos recursos humanos e materiais necesarios para levalos a cabo con garantías suficientes de calidade e seguridade.
2. O farmacéutico deberá ofrecer previamente toda a información necesaria para que o paciente ou destinatario do servizo preste o seu consentimento informado, previo coñecemento das características e finalidades do servizo ofrecido, a súa metodoloxía, os obxectivos que persegue e os dereitos que lle asisten.
3. O farmacéutico que ofrezca un servizo profesional ao paciente deberá asegurarse de que a asistencia sexa de calidade e adecuada ás necesidades do paciente, e procurará non crear falsas expectativas que non poida satisfacer profesionalmente.

Artigo 24. Historial farmacoterapéutico e outra documentación clínica

1. O farmacéutico que, con obxecto de levar a cabo actuacións profesionais realice calquera tratamento de datos de carácter persoal do paciente, deberá cumprir con todos os requirimentos que estableza a normativa vixente sobre protección de datos de carácter persoal, co obxectivo de garantir a confidencialidade e seguridade dos mesmos.
2. O paciente ten dereito a coñecer e ter acceso ao historial farmacoterapéutico ou outra documentación clínica que del posúa o farmacéutico, exceptuando as anotacións subxectivas deste último, así como a solicitar copia do mesmo ou a cancelación do procedemento en calquera momento, nos termos que estableza a legalidade vixente.
3. Os datos contidos no historial farmacoterapéutico ou outra documentación clínica dun paciente poderán utilizarse con fins de análise científica, estatístico ou docente sempre que se respecte rigorosamente a confidencialidade dos datos dos pacientes, de maneira que non se permita a súa identificación, nin directa nin indirectamente, e cumprindo, en todo caso, cos requisitos que estableza a normativa vixente.

CAPÍTULO VI.

Da comunicación e o uso das novas tecnoloxías aplicadas no exercicio profesional

Artigo 25. Actuacións profesionais a distancia ou por medios telemáticos

1. Unicamente pódense dispensar a distancia ao público os medicamentos permitidos para esta forma de dispensación, desde os establecementos autorizados para iso nos termos previstos na lexislación vixente e cos requisitos que esta estableza.
2. Cando a actuación profesional do farmacéutico desenvólvese a distancia deben manterse as responsabilidades deontolóxicas existentes na actuación presencial, con especial énfase en reforzar os valores de transparencia, información, confianza e confidencialidade, cumprindo en todo caso coa lexislación vixente respecto diso.
3. Cando se utilicen aplicacións e ferramentas informáticas para a prestación dun servizo aos pacientes ou usuarios, o farmacéutico deberá coñecer previamente as condicións de privacidade e uso das mesmas para asegurarse de que a confidencialidade dos datos está debidamente asegurada e que son respectuosas coas obrigacións legais e deontolóxicas de aplicación.
4. A prestación a distancia de servizos profesionais require que a identificación mutua entre farmacéutico e destinatario do servizo sexa clara, que quede asegurada a intimidade, seguridade e confidencialidade das comunicacións e os

seus datos, e que a relación presencial non sexa necesaria para o bo fin da prestación do servizo cos adecuados niveis de calidade. Así mesmo, o farmacéutico deberá asegurarse de que os destinatarios poden contactar con el de maneira directa e efectiva sen dificultades.

5. As actividades de contratación de servizos con pacientes ou usuarios realizadas a través de medios telemáticos deben respectar a normativa legal vixente e, de maneira especial, os valores, dereitos e principios recoñecidos neste Código.

Artigo 26. Criterio profesional nos medios de comunicación e internet

1. Cando o farmacéutico interveña identificado como tal nos medios de comunicación, internet e redes sociais para ofrecer o seu criterio sobre aspectos relativos á súa profesión, ha de asegurarse de que a información que emita sexa comprensible, veraz, ponderada, prudente, sinxela e axustada á legalidade vixente e adecuada ás necesidades do foro no que se emite.
2. O farmacéutico debe evitar lanzar mensaxes de modo indiscriminado que poidan espertar alarma social ou sementen confusión ou dúbidas respecto do coidado e mantemento da saúde ou da prevención da enfermidade da poboación.
3. As obrigacións deontolóxicas do farmacéutico non se dilúen polo feito de que o receptor da información por el vertida sexa múltiple e descoñecido.
4. Se o farmacéutico detecta información non veraz ou presuntamente ilegal vertida por outro farmacéutico, identificado como tal, que poida xerar riscos na saúde humana, animal ou ambiental, debería poñelo en coñecemento da organización farmacéutica colexial, sen prexuízo da súa comunicación ás autoridades sanitarias competentes.
5. Cando se manifesten discrepancias sobre cuestións profesionais con outros farmacéuticos ou profesionais sanitarios en medios de comunicación, internet ou redes sociais, o farmacéutico debe evitar sempre as descualificacións persoais e as injurias, así como o escándalo e desprestixio público da profesión.

Artigo 27. Uso adecuado da receita electrónica

1. O farmacéutico é responsable da custodia e bo uso do dispositivo ou mecanismo habilitado para a súa identificación persoal que permita acceder ao sistema de receita electrónica, e non deberá permitir que outro compañeiro, colaborador ou calquera outra persoa faga uso do mesmo.
2. A dispensación dun medicamento ou produto sanitario a través do sistema de receita electrónica só deberá realizarse cando se dean as condicións para ser dispensado conforme á normativa vixente, aínda que o sistema electrónico, por erro ou outro motivo, permita tecnicamente a dispensación do mesmo.

CAPÍTULO VII.

Das relacións entre os farmacéuticos e dos farmacéuticos con outros profesionais sanitarios

Artigo 28. Práctica colaborativa con outros profesionais sanitarios.

1. O exercicio da profesión farmacéutica está ao servizo da sociedade e da mellora da saúde e a calidade de vida do paciente, polo que é conveniente a colaboración interdisciplinar con outros profesionais sanitarios que perseguen eses obxectivos, tendo en consideración as opinións destes, sen prexuízo do debido respecto ás competencias de cada un deles.
2. O farmacéutico cooperará con outros farmacéuticos e profesionais sanitarios, compartindo os seus coñecementos científicos e habilidades técnicas, en beneficio dos pacientes.

Artigo 29. Sobre a relación entre farmacéuticos

1. Os farmacéuticos deben tratarse entre si con respecto, lealdade e integridade sexa cal for a relación xerárquica que exista entre eles.
2. O farmacéutico absterase de criticar despectivamente as actuacións profesionais dos seus compañeiros, especialmente en presenza dos pacientes e usuarios.
3. As desavinzas ou desacordos sobre asuntos profesionais non deben dar lugar a polémicas públicas que supoñan o desprestixio da profesión.
4. O farmacéutico debe esforzarse por resolver as controversias con outros farmacéuticos derivadas do seu exercicio profesional de maneira construtiva, podendo para iso someterse á mediación dos Colexios de Farmacéuticos, sen prexuízo da tutela xudicial que lexitimamente lle corresponda.
5. O farmacéutico non debe verter acusacións inxustas ou infundadas, ou información enganosa ou errónea que prexudique ou desprestixie a outro farmacéutico. Así mesmo, o farmacéutico defenderá, na medida das súas posibilidades, ao compañeiro que sexa obxecto de ataques ou denuncias inxustas.
6. Se un farmacéutico tivese coñecemento de que outro compañeiro está a ser sometido a acoso moral ou a coaccións no seu exercicio profesional, procurará poñelo en coñecemento do Colexio de Farmacéuticos competente.

Artigo 30. Traballo en equipo

1. O farmacéutico que ostente a dirección dun equipo velará por que exista un ambiente de esixencia ética e de tolerancia para a diversidade de opinións profesionais.
2. O farmacéutico debe respectar as actuacións dos seus compañeiros e outros profesionais sanitarios, observando o disposto no Capítulo XII do presente Código sobre a obxección de conciencia. En calquera caso, deberase evitar calquera limitación dos dereitos dos pacientes e usuarios á dispensación farmacéutica.

3. O traballo en equipo non impedirá que o paciente coñeza que profesional asume a responsabilidade concreta de cada actuación asistencial nin afectará as obrigacións de información que a cada profesional correspóndelle.
4. A responsabilidade individual do farmacéutico non desaparece nin se dilúe polo feito de traballar en equipo. O farmacéutico ten o deber de preservar a confidencialidade do total dos datos coñecidos do paciente.

Artigo 31. Competencia desleal

O farmacéutico non pode levar a cabo actuacións que poidan ser consideradas competencia desleal pola lexislación vixente, e en especial calquera conduta tendente a lograr unha vantaxe competitiva adquirida mediante a infracción da legalidade ou calquera encamiñada a limitar ou restrinxir a liberdade de elección dos pacientes e usuarios.

CAPÍTULO VIII.

Das relacións coa sociedade e as administracións públicas

Artigo 32. Promoción da saúde e prevención da enfermidade da poboación

1. O farmacéutico, no ámbito das súas competencias e na medida das súas posibilidades, debe contribuír a previr a enfermidade, así como a protexer e promover a saúde e calidade de vida da poboación, fomentando a educación sanitaria da mesma e promovendo hábitos de vida saudables desde unha perspectiva que abarque a saúde humana, animal e ambiental.
2. O farmacéutico ten o deber de fomentar a educación da poboación sobre o adecuado uso dos medicamentos, o seu emprego racional e a prevención do seu abuso e procurará prestar o seu apoio ás iniciativas que para iso desenvólvanse en colaboración coas asociacións de pacientes.
3. O farmacéutico colaborará con dilixencia e eficacia nos programas que promovan as administracións sanitarias sobre garantía de calidade da asistencia farmacéutica e da atención sanitaria en xeral, cando para iso sexa requirido polas mesmas.
4. En casos de catástrofes ou emerxencias sanitarias, ambientais, ou de calquera outro tipo, o farmacéutico colaborará nas tarefas de auxilio sanitario.

Artigo 33. Vixilancia da Saúde Pública

1. Os farmacéuticos colaborarán, no ámbito das súas competencias, nos programas que as administracións sanitarias establezan para detectar e corrixir problemas potenciais que poidan afectar á Saúde Pública.
2. Os farmacéuticos teñen a obrigaón de comunicar con celeridade ás autoridades sanitarias competentes en materia de farmacovixilancia as sospeitas de reaccións adversas das que teñan coñecemento e que puidesen ser causadas por medicamentos de uso humano e veterinarios.
3. Os farmacéuticos colaborarán, na medida das súas posibilidades, nos programas que as administracións sanitarias establezan para detectar e corrixir problemas potenciais relacionados cos medicamentos, produtos sanitarios, cosméticos e outros produtos comprendidos dentro do seu ámbito de actuación, aínda que excedan das obrigaóns legais.
4. Os farmacéuticos que coñezan feitos, datos ou circunstancias que puidesen constituír un risco epidemiolóxico, químico, ambiental ou calquera outra clase de perigo grave para a Saúde Pública, deben poñelo en coñecemento das autoridades sanitarias.

Artigo 34. Compromiso ético profesional coa calidade na regulación

1. O farmacéutico, sen prexuízo do obrigado cumprimento das disposicións legais, esforzase en colaborar coa organización farmacéutica colexial para velar polo respecto dos principios contidos neste Código e procurará cooperar, na medida das súas posibilidades, na súa modificación cando, segundo o seu criterio científico e técnico, considere que con iso contribúese a un maior beneficio para os pacientes e a sociedade.
2. Sendo o sistema sanitario o instrumento principal da sociedade para a atención e promoción da saúde, o farmacéutico contribuirá, na medida das súas posibilidades, a que a utilización dos recursos no mesmo realícese con criterios de ecuanimidade, obxectividade e transparencia.
3. O farmacéutico, na medida das súas posibilidades e no ámbito da súa actividade profesional, esforzase para que as medidas que legal ou regulamentariamente establézanse, tendentes a racionalizar o gasto sanitario e farmacéutico, teñan presente a eficiencia salvaguardando a calidade asistencial

Artigo 35. Loita contra a dopaxe no deporte

1. O farmacéutico absterase de participar en actividades ou na prestación de servizos ou calquera outro medio que contribúa directa ou indirectamente á mellora do rendemento dos deportistas de forma fraudulenta.
2. O farmacéutico alertará ao paciente ou usuario en caso de medicamentos susceptibles de producir dopaxe no ámbito da actividade deportiva.

CAPÍTULO IX.

Das relacións co medioambiente e a sustentabilidade

Artigo 36. Protección do medioambiente

1. O farmacéutico está obrigado a procurar unha correcta eliminación e destrución de todo o material utilizado na súa actividade profesional e a unha adecuada xestión dos residuos que xera, cumprindo a legalidade vixente na materia.
2. Os farmacéuticos deberán asesorar, informar e fomentar que as persoas depositen os envases e os residuos dos medicamentos utilizados no ámbito doméstico nos lugares habilitados para iso.
3. Os farmacéuticos deberán procurar un uso eficiente e razoable dos recursos que empreguen no exercicio da súa actividade profesional, velando porque a mesma teña o menor impacto posible no medioambiente.
4. Os farmacéuticos, no marco das súas competencias e cando resulte pertinente, informarán os pacientes sobre os aspectos ambientais que poidan afectar á saúde. Así mesmo, poderán participar en labores de concienciación e sensibilización respecto a a incidencia destes aspectos ambientais a nivel humano, animal ou ambiental.
5. A organización colexial farmacéutica poderá adoptar medidas conducentes a axudar aos seus colexiados no cumprimento das obrigacións previstas neste artigo.

CAPÍTULO X.

Das relacións na organización farmacéutica colexial

Artigo 37. Relacións do farmacéutico coa organización farmacéutica colexial

1. As persoas que ostenten a titulación en Farmacia e reúnan as condicións sinaladas estatutariamente terán dereito a ser admitidas no Colexio que lles corresponda. Así mesmo, os farmacéuticos deberán estar colexiados cando así o dispoña a lexislación vixente.
2. O farmacéutico colexiado ten o dereito de participar nas tarefas colexiais, e o deber de prestar a súa colaboración cando sexa requirida, así como de contribuír ás cargas económicas que lle correspondan.
3. O farmacéutico colexiado está obrigado a cumprir coas normas, regulamentos, acordos e resolucións aprobados polos órganos de goberno do Consello Xeral, dos Consellos Autonómicos e dos Colexios, en todo aquilo que lle sexa de aplicación.
4. O farmacéutico colexiado, calquera que sexa a súa situación profesional e con independencia do cargo que ocupe, ten o deber de comparecer aos requirimentos, citacións ou calquera tipo de chamamentos que se lle fagan desde os órganos de goberno do Consello Xeral, dos Consellos Autonómicos e dos Colexios.

5. O farmacéutico Colexiado pode comunicar ao seu Colexio calquera presunta infracción deste Código da que teña coñecemento.
6. O farmacéutico Colexiado deberá fornecer con celeridade, dilixencia e exactitude aqueles datos persoais que afecten á súa situación profesional e sexan precisos para elaborar e manter actualizados os rexistros que, legal ou estatutariamente, sexan procedentes.
7. O farmacéutico Colexiado non pode atribuírse, por se só ou mediante sociedades profesionais, científicas ou non, a representación da profesión #ante as administracións públicas, sen mandato expreso da organización Colexial, quen ostenta a representación exclusiva da profesión.

Artigo 38. Obrigações deontolóxicas da organización farmacéutica Colexial

1. É responsabilidade prioritaria da organización farmacéutica Colexial a ordenación do exercicio da profesión, así como velar pola ética e dignidade profesional e polo debido respecto aos dereitos dos pacientes e usuarios dos servizos prestados polos farmacéuticos.
2. A organización farmacéutica Colexial asumirá a responsabilidade da promoción, desenvolvemento e difusión da Deontoloxía farmacéutica e do presente Código, e comprométese a procurar o cumprimento dos preceptos contidos no mesmo.
3. A organización farmacéutica Colexial, nos seus diferentes ámbitos territoriais, velará e adoptará as medidas conducentes a lograr que as disposicións legais que se promulguen sexan respectuosas cos valores e principios recolleitos neste Código.
4. A organización farmacéutica Colexial prestará aos farmacéuticos a axuda necesaria para resolver cantas dúbidas poida ocasionar o cumprimento dos preceptos contidos neste Código.
5. A organización farmacéutica Colexial colaborará coas autoridades académicas para promover a calidade dos estudos de Farmacia, destacando a importancia da docencia en ética e deontoloxía.
6. A organización farmacéutica Colexial ten o deber de promover e colaborar coas autoridades para o establecemento efectivo dun sistema de recoñecemento do desenvolvemento profesional individualizado alcanzado polos farmacéuticos en canto a coñecementos e experiencia en tarefas asistenciais, docentes e de investigación, xa sexa froito da actividade profesional realizada por estes por conta allea (no sector público ou privado) ou por conta propia.
7. O Consello Xeral comprométese a revisar periodicamente o presente Código e actualizalo cando sexa conveniente.

Artigo 39. Relacións entre as distintas corporacións integradas na organización farmacéutica Colexial

1. As distintas corporacións integradas na organización farmacéutica Colexial están obrigadas a relacionarse entre si con suxeición aos principios de lealdade, mutua colaboración e dilixencia, cooperando entre eles para o logro efectivo dos seus

- fins esenciais e actuando con pleno respecto das competencias que, segundo a normativa legal e estatutaria vixente, a cada unha correspóndanlle.
2. As normas de carácter deontolóxico emanadas dos Colexios Oficiais de Farmacéuticos e dos seus Consellos Autonómicos, no seu caso, deberán respectar os principios e valores contidos no presente Código, sen prexuízo das particularidades derivadas do seu ámbito territorial.
 3. Os Colexios Oficiais de Farmacéuticos servirán de leito para relacionar aos farmacéuticos neles colexiados co Consello Xeral e cos Consellos Autonómicos de Colexios, no seu caso, cando sexan requiridos por estes.
 4. Os Colexios Oficiais de Farmacéuticos deberán comunicar con dilixencia, exactitude e celeridade ao Consello Xeral e aos Consellos Autonómicos de Colexios, no seu caso, os datos persoais relativos ao exercicio e situación profesional dos seus colexiados que sexan precisos para elaborar e manter actualizados os rexistros que sexan da súa competencia, conforme ao previsto na normativa legal e/o estatutaria correspondente.

Artigo 40. Deberes deontolóxicos dos farmacéuticos que ostenten cargos directivos nos órganos de goberno da organización farmacéutica colexial

Os farmacéuticos que ostenten cargos directivos nos órganos de Goberno da organización farmacéutica colexial deberán:

- a. Actuar en todo momento con plena observancia das normas legais, estatutarias e deontolóxicas de aplicación, axustando as súas resolucións, decisións e acordos ás mesmas, así como a mostrar unha conduta exemplar en todas as súas actuacións e a promover, baixo os principios de eficacia e eficiencia, o interese común da organización farmacéutica colexial, da profesión e de todos os colexiados.
- b. Ser respectuosos co funcionamento democrático desta, polo que non obstruirán de forma algunha as lexítimas actuacións das Xuntas ou Asembleas, nin impedirán o exercicio libre e responsable do dereito para decidir os asuntos por votación. Así mesmo, terán en conta e serán respectuosos coas opinións das minorías colexiais.
- c. Preservar como segrega a información e documentación relacionada coas cuestións deontolóxicas dos colexiados e gardar secreto sobre calquera asunto que coñecesen como consecuencia do exercicio do seu cargo.
- d. Absterse de utilizar os cargos colexiais con fins alleos ao interese institucional e renderán contas da súa xestión ante as Asembleas Xerais das súas corporacións co maior rigor e transparencia.
- e. Manter unha conduta acorde cos obxectivos do cargo que desempeñan, polo que deben subordinar aos mesmos calquera outra conveniencia ou interese particular, aínda sendo lexítimos. O seu comportamento nunca implicará abuso de poder e nin sequera infundirán sospeita diso.

- f. Manifestar a existencia de calquera tipo de conflito de interese que puidese afectarlles, habendo de absterse de intervir nas deliberacións e decisións a que se refira o conflito ou puidese verse comprometida a súa obxectividade.
- g. Evitar, na súa relación cos medios de comunicación, a confusión das súas opinións persoais coas da corporación que representan.

CAPÍTULO XI.

Das relacións coas institucións, centros ou establecementos onde se desempeña a profesión

Artigo 41. Deberes do farmacéutico con responsabilidade na xestión de institucións, centros ou establecementos sanitarios

Os farmacéuticos con responsabilidade na xestión de institucións, centros ou establecementos sanitarios velarán por:

- a. Que na área da súa responsabilidade cúmplanse os requisitos esixibles de calidade asistencial e o mantemento dos principios deontolóxicos.
- b. Que as prestacións asistenciais que se ofrezan nos mesmos adáptense ás necesidades da poboación á que atenden e aos recursos existentes, promovendo que non se ofrezan servizos asistenciais sen a debida dotación de medios humanos e materiais.
- c. Que a relación dos farmacéuticos que desempeñan a súa profesión nos mesmos cos pacientes sexa a adecuada, preservando a intimidade, confidencialidade e o resto dos dereitos que asisten aos pacientes.
- d. Que desde os mesmos non leven a cabo actividades ou funcións alleas ás que lle son propias a ese tipo de entidade conforme á súa natureza, de acordo ao disposto pola lexislación.
- e. Que as condicións de exercicio profesional dos farmacéuticos que desempeñen a súa profesión neles, sexan acordes ás esixidas por este Código e respéctese a súa independencia profesional.
- f. Que se articulen, na medida en que o permita a capacidade de cada centro ou establecemento, procedementos para o recoñecemento do desenvolvemento profesional e da carreira dos farmacéuticos que exercen a súa profesión neles.

Artigo 42. Deberes do farmacéutico en relación coas institucións, centros ou establecementos onde exerce a súa profesión cando non é o responsable da xestión dos mesmos

Os farmacéuticos, en relación coas institucións, centros ou establecementos onde exerzan a súa profesión cando non sexan os responsables da xestión dos mesmos deberán:

- a. Velar polo prestixio da institución, centro ou establecemento onde traballen, e contribuír a realizar un uso óptimo dos recursos que poñan á súa disposición, procurando unha xestión económica e ambiental sostible.
- b. Poñer en coñecemento da dirección dos mesmos as deficiencias de calquera orde que poidan afectar á calidade asistencial ou influír no comportamento deontolóxico das súas actuacións, para que poidan ser emendadas. Non obstante o anterior, no caso de que considerasen que as deficiencias son graves, e non fosen debidamente emendadas, procurarán poñelo en coñecemento do seu Colexio e/o das autoridades sanitarias segundo corresponda, en beneficio dos pacientes.
- c. Asegurarse de que a calidade da súa actividade asistencial e a súa independencia profesional non se vexan comprometidos pola percepción de incentivos.

CAPÍTULO XII.

Da publicidade

Artigo 43. Publicidade dos medicamentos, produtos sanitarios e outros produtos

1. Os farmacéuticos que participen en actividades de publicidade de medicamentos e de produtos sanitarios deberán asegurarse de que esta cumpre con todos os requisitos e esixencias establecidos na lexislación vixente sobre a materia.
2. En todo caso, o farmacéutico non poderá realizar publicidade de fórmulas maxistrais e preparados oficinales, conforme ao disposto na lexislación.
3. O farmacéutico que participe en actividades de publicidade e promoción comercial de produtos, materiais, substancias ou métodos aos que se atribúan efectos beneficiosos sobre a saúde das persoas, deberá asegurarse de que se realiza conforme establece a lexislación específica sobre a materia.

Artigo 44. Publicidade dos servizos profesionais

1. O farmacéutico deberá axustar a súa conduta en materia de publicidade dos seus servizos profesionais e comunicacións comerciais ao disposto pola legalidade vixente.
2. Supoñerá unha infracción deontolóxica que o farmacéutico se atribúa por calquera medio unha titulación ou diploma oficial para acreditar unha formación ou capacitación que non posúe, sen prexuízo das responsabilidades doutra orde en que puidese incurrir.

Artigo 45. Publicidade de centros ou establecementos sanitarios

O farmacéutico que pretenda realizar publicidade ou fornecer información dos centros ou establecementos sanitarios, así como dos servizos e prestacións que neles realízase, deberá axustarse ao establecido pola lexislación específica sobre a materia e, en todo caso, respectar o contido da autorización sanitaria de tales centros ou establecementos.

CAPÍTULO XIII.

Da obxección de conciencia

Artigo 46. Obxección de conciencia do farmacéutico

1. A obxección de conciencia do farmacéutico é un dereito que ampara, en determinadas circunstancias, a negativa do mesmo a someterse a unha conduta xuridicamente esixida cando esta supoña violentar seriamente a súa conciencia por ser contraria ás súas conviccións morais ou éticas.
2. A obxección de conciencia ampara ao farmacéutico a título individual por razóns de conciencia e moral persoal, polo que non cabe a súa aplicación de maneira colectiva ou institucional, nin para amparar actuacións baseadas en criterios de conveniencia ou oportunismo.
3. A obxección de conciencia non é o leito adecuado para resolver conflitos derivados de controversias científicas, técnicas e profesionais.
4. A obxección de conciencia non pode amparar a negativa do farmacéutico para realizar unha actuación profesional fundamentada en razón de características individuais da persoa que demanda a súa actuación, tales como a raza, sexo, relixión ou ideoloxía.

Artigo 47. Exercicio da obxección de conciencia

1. O exercicio do dereito á obxección de conciencia polo farmacéutico non debe limitar ou condicionar o dereito á saúde das persoas. Por iso, o farmacéutico obxector poderá comunicar esta circunstancia á autoridade responsable de garantir a prestación, para os efectos de que se articulen os mecanismos

- necesarios para evitar menoscabo no dereito á saúde da poboación e os dereitos das persoas establecidos pola lexislación.
2. O farmacéutico obxector deberá adecuarse aos leitos establecidos para o exercicio do dereito de obxección de conciencia nos casos en que esta se atope regulada pola lexislación vixente.
 3. O farmacéutico poderá comunicar a súa condición de obxector de conciencia ao seu Colexio para os efectos previstos na normativa estatutaria, cuxo tratamento polo Colexio ineludiblemente será absolutamente confidencial.
 4. O exercicio do dereito de obxección de conciencia polo farmacéutico que o invoca non debe ocasionarlle prexuízos nin vantaxes.
 5. O exercicio da obxección de conciencia polo farmacéutico #ante unha actuación demandada por un paciente ou usuario non debe perseguir nunca a imposición das conviccións do farmacéutico á persoa que demanda a súa actuación.

CAPÍTULO XIV.

Da investigación e as publicacións profesionais

Artigo 48. Principios reitores da actividade investigadora

1. O farmacéutico investigador, aínda recoñecendo a importancia que a investigación de novos medicamentos e técnicas ten sobre a sociedade e a ciencia, antepoñerá sempre a saúde e dignidade dos seres humanos sometidos a experimentación.
2. Toda investigación que conleve experimentación sobre seres humanos ou animais deberá estar cientificamente xustificada e contar coa existencia dun protocolo concreto, adecuado e rigoroso, aténdose ao establecido na lexislación sobre a materia, así como ás regras e esixencias do traballo científico.
3. O farmacéutico levará a cabo a actividade investigadora co máximo rigor científico e intelectual e terá presente a obrigaón de veracidade en todas as súas fases, polo que non deberá tomar decisións ligadas a intereses económicos, comerciais, persoais ou de calquera outro tipo que puidesen comprometer dita obrigaón.
4. Cando un farmacéutico participa nunha investigación científica patrocinada por unha empresa farmacéutica deberá condicionar a súa participación para dispoñer de liberdade para a publicación dos resultados, cando lexitimamente corresponda, con independencia de que estes sexan favorables ou non desde a perspectiva da empresa patrocinadora.
5. O farmacéutico investigador deberá velar porque a actividade investigadora teña o menor impacto posible sobre o medioambiente, procurando un uso óptimo dos recursos empregados e unha adecuada xestión dos residuos que poidan xerarse.

Artigo 49. Control na investigación sobre seres humanos

1. O farmacéutico que participe en proxectos de investigación sobre seres humanos asegurarse de que estes se realizan con todas as garantías deontolóxicas e

cumprindo os requisitos legais vixentes en cada momento, así como que o proxecto se someta á aprobación previa dun Comité Ético de Investigación cando resulte procedente ou necesario.

2. A investigación sobre seres humanos debe realizarse cando o avance científico non sexa posible por outros medios alternativos de eficacia comparable ou naquelas fases da investigación nas que sexa imprescindible. A investigación que conleve experimentación sobre seres humanos deberá precederse, sempre que iso sexa posible, da experimentación animal con control e duración suficiente, e que os resultados sexan valorados con posibilidades de éxito.
3. Toda experimentación ou ensaio sobre seres humanos require do consentimento libre, expreso e por escrito do suxeito obxecto do mesmo, obtido tras informarlle de forma suficiente e adecuada polo menos sobre a natureza, obxectivos, métodos e beneficios da investigación ou ensaio, así como sobre os potenciais riscos, danos, molestias ou incomodidades que puidese ocasionar a súa participación. Así mesmo, deberase informar do seu dereito a non participar na experimentación e a poder retirarse libremente en calquera momento da mesma sen resultar por iso potencialmente prexudicado na súa saúde ou na atención sanitaria que puidese requirir.
4. A investigación que conleve a experimentación sobre seres humanos deberá garantir que os potenciais riscos ou prexuízos sobre as persoas que participen non son desproporcionados nin lle ocasionen diminución da súa conciencia moral ou da súa dignidade, e o farmacéutico que participe adoptará todas as precaucións posibles para minimizar os potenciais riscos e molestias que puidesen ocasionarlle.
5. Non é deontológicamente aceptable, conforme ao establecido pola lexislación vixente, a participación do farmacéutico en actividades de investigación que conleven manipulación xenética de seres humanos sen finalidades diagnósticas ou terapéuticas, ou a creación de embrións humanos exclusivamente con fins de experimentación.

Artigo 50. Control na investigación en animais.

O farmacéutico que participe en actividades de investigación que conleven experimentación con animais evitará ou reducirá ao mínimo os sufrimentos, danos e molestias para estes que non sexan imprescindibles e xustificables en atención a fins de recoñecido valor científico e humano, debendo en todo caso cumprir cos requisitos e garantías establecidas na legalidade vixente sobre a materia.

Artigo 51. Divulgación da actividade investigadora e publicacións profesionais

1. O farmacéutico investigador ten un compromiso coa veracidade, debendo publicar os resultados da súa investigación, apoiados en datos veraces e exactos, de maneira seria e rigorosa polos leitos propios do ámbito da divulgación científica, con independencia de que os resultados sexan favorables ou non aos obxectivos iniciais do proxecto. Resulta deontológicamente incorrecta a

manipulación e a ocultación dos resultados da investigación, ou de datos relevantes da mesma.

2. O farmacéutico na divulgación dos resultados dunha actividade investigadora e nas publicacións profesionais deberá:
 - a. Absterse de dar a coñecer de modo prematuro ou sensacionalista novos avances científicos insuficientemente contrastados, nin esaxerar o seu significado.
 - b. Distinguir claramente entre unha opinión e un traballo de investigación, asegurándose de que a publicación non xere dúbidas respecto diso.
 - c. Facer constar nelas toda colaboración, patrocinio, bolsa ou calquera fonte de financiamento recibido para o desenvolvemento do proxecto.
 - d. Respetar fielmente todas as cuestións relativas á autoría, cumprindo a legalidade en materia de propiedade intelectual, asegurándose de que o contido é orixinal e evitando o plaxio, non deixándose incluír como autor sen contribuír substancialmente ao deseño e realización do proxecto e facendo un uso apropiado e exacto das citas bibliográficas.
 - e. Asegurarse de que as mesmas non permitan directa ou indirectamente a identificación de ningún paciente, salvo que fose necesario e contase coa previa autorización expresa e por escrito dos mesmos para tal fin.

CAPÍTULO XV.

Da docencia

Artigo 52. Formación universitaria

Os farmacéuticos que exerzan no ámbito da docencia universitaria dos estudos de Farmacia velarán:

- a. Pola boa calidade do ensino da profesión farmacéutica, dando a debida importancia ao coñecemento das regras e preceptos contidos no Código de Deontoloxía da Profesión Farmacéutica, para o que se procurará a colaboración da organización farmacéutica colexial.
- b. Por que os estudos de Farmacia se adecuen á evolución científica e técnica e ás necesidades sanitarias da poboación.

Artigo 53. Prácticas tuteladas

1. Os estudantes de farmacia poderán realizar as tarefas propias do seu período formativo, nos termos legalmente establecidos, sempre que as mesmas fáganse baixo supervisión dun farmacéutico responsable.
2. Os farmacéuticos responsables das prácticas tuteladas e a docencia asistencial deberán:
 - a. Cumprir adecuadamente as súas funcións, enfocando dita labor a un fin formativo eminentemente práctico, formándose á súa vez na transmisión

de coñecementos e avaliando aos seus alumnos xustamente, evitando calquera prexuízo.

- b. Dedicar aos seus alumnos o tempo necesario e adecuado para iso, así como favorecer que estes poñan en práctica os coñecementos e aptitudes adquiridos na súa formación.
- c. Tratar correctamente aos seus alumnos, dando exemplo coa súa actuación persoal e evitando, na medida do posible, corrixir ao alumno no relativo á actuación profesional en presenza de pacientes ou de persoal colaborador.
- d. Absterse de asignar aos seus alumnos tarefas ou funcións impropias para a finalidade docente ou que prexudiquen ou limiten a súa formación.
- e. Velar por que os procesos de ensino e aprendizaxe desenvólvanse minimizando as molestias que puidesen supoñer para os pacientes e garantindo, en todo caso, que a presenza e participación do alumno non ocasione menoscabo algún nos dereitos dos mesmos.

Artigo 54. Formación especializada

1. Os farmacéuticos residentes deben adquirir, de forma programada e tutelada, os coñecementos e habilidades correspondentes á súa especialidade, mediante formación teórico-práctica, asumindo ao mesmo tempo e progresivamente a responsabilidade propia do exercicio autónomo da mesma.
2. Os farmacéuticos residentes teñen dereito a ser informados das funcións que teñan asignadas, e dos sistemas establecidos para a súa avaliación.
3. Os farmacéuticos residentes deben coñecer e cumprir a lexislación, normas deontolóxicas e normas de funcionamento aplicables na institución e o exercicio propio da unidade docente na que se integran, especialmente no relativo aos dereitos dos pacientes.
4. Os farmacéuticos residentes actuarán con suxeición ás indicacións dos seus titores, e en ausencia destes, ás dos especialistas da unidade docente na que se integran.
5. Os farmacéuticos residentes deben poder ser identificados polos pacientes como tal.

a)

Farmacéuticos

Consejo General de Colegios Farmacéuticos de España